Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2025/2384

27.11.2025

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2025/2384 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 20ής Νοεμβρίου 2025

σχετικά με τα συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων, τους πίνακες συντάξεων και την αυτόματη ένταξη

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2025) 9300]

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Σεπτεμβρίου 2025, σχετικά με τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων για την τόνωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία Ένωσης Κεφαλαιαγορών (έκθεση Draghi) [2024/2116 (INI)] τονίζει ότι οι συντάξεις συμβάλλουν στην προστασία των συνταξιούχων, στην οικοδόμηση κεφαλαιαγορών και στην κινητοποίηση επενδύσεων, και παροτρύνει συγκεκριμένα την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη θεσπίζουν απλά και διαφανή συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων.

(2) Τον Μάρτιο του 2024 η Ευρωομάδα σε διευρυμένη σύνθεση κάλεσε i) τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τη διαθεσιμότητα προϊόντων για τους πολίτες τους στην αγορά επαγγελματικών συντάξεων και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές, μεταξύ άλλων σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της ένταξης των πολιτών σε επαγγελματικές συντάξεις· ii) την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών προσδιορίζοντας και προτείνοντας βέλτιστες πρακτικές· iii) τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων για να παρέχουν στους πολίτες τους μια συνολική εικόνα του μελλοντικού συνταξιοδοτικού τους εισοδήματος· και iv) την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει συνταξιοδοτικό πίνακα σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων και τα κράτη μέλη·

(3) Στη δήλωση της συνόδου κορυφής για το ευρώ του Απριλίου του 2024, όλα τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ κλήθηκαν να διασφαλίσουν την ταχεία εφαρμογή όλων των μέτρων που περιγράφονται στην προαναφερόμενη δήλωση της Ευρωομάδας σε διευρυμένη σύνθεση·

(4) Στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 2025, με τίτλο «Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων — Στρατηγική για την προώθηση της δημιουργίας πλούτου για τους πολίτες και της οικονομικής ανταγωνιστικότητας στην ΕΕ» ορίζεται η δέσμευση της Επιτροπής να προωθήσει τη χρήση και βέλτιστες πρακτικές για τα συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων, τους πίνακες συντάξεων και την αυτόματη ένταξη, ώστε να αυξηθεί η επίγνωση των ανθρώπων σχετικά με το αναμενόμενο συνταξιοδοτικό τους εισόδημα και να μπορούν να προετοιμαστούν καλύτερα για τη συνταξιοδότηση. Τα εργαλεία αυτά θα συμβάλουν στην απελευθέρωση αγορών επαγγελματικών συντάξεων μεγαλύτερης κλίμακας και βάθους, οι οποίες θα ωφελήσουν όχι μόνο τα άτομα, αλλά και την οικονομία της Ένωσης γενικότερα·

(5) Η ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις επικουρικές συντάξεις, του Μαΐου του 2025, συνιστά στην Επιτροπή να βελτιώσει τη διαφάνεια των δεδομένων σχετικά με το συνταξιοδοτικό χάσμα, τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο χώρας, δίνοντας συνέχεια στη δράση πολιτικής της για τα συστήματα παρακολούθησης και τους πίνακες συντάξεων·

(6) Η έκθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων υψηλού επιπέδου για τις συντάξεις του Δεκεμβρίου του 2019 συνέστησε στα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μια μακροπρόθεσμη και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ανάπτυξη πολυεπίπεδων συνταξιοδοτικών συστημάτων και παρείχε συστάσεις στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, στα κράτη μέλη, στους συνταξιοδοτικούς φορείς και στους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τον τρόπο επίτευξης αυτού του στόχου·

(7) Η έκθεση του φόρουμ υψηλού επιπέδου για την Ένωση Κεφαλαιαγορών του Ιουνίου του 2020 προειδοποιεί ότι οι κίνδυνοι ανεπάρκειας των συντάξεων θέτουν πολιτικές και δημοσιονομικές προκλήσεις για τα κράτη μέλη και συνιστά στην Επιτροπή i) να αναπτύξει έναν πίνακα για τη μέτρηση της προόδου των κρατών μελών όσον αφορά την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συντάξεων· ii) να ενθαρρύνει την ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης των συντάξεων για τα φυσικά πρόσωπα· και iii) να στηρίξει την εισαγωγή συστημάτων αυτόματης ένταξης για τη διασφάλιση της επάρκειας της συνταξιοδοτικής κάλυψης σε όλα τα κράτη μέλη·

(8) Η μελέτη του 2021 σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για την αυτόματη ένταξη, η οποία εκπονήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και οι τεχνικές συμβουλές της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων σχετικά με βέλτιστες πρακτικές για τα συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων και τους πίνακες συντάξεων, μαζί με την πρόσθετη τεχνική συμβολή της, τον Σεπτέμβριο του 2025, στις επανεξετάσεις που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, παρείχαν περαιτέρω στοιχεία σε αυτούς τους τομείς·

(9) Η έκθεση του 2024 για την επάρκεια των συντάξεων, η οποία εκπονήθηκε από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας, και η έκθεση του 2024 για τη δημογραφική γήρανση, η οποία προβλέπει τις δημόσιες δαπάνες που σχετίζονται με τη γήρανση κατά τις επόμενες δεκαετίες και εκπονήθηκε από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής, ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την τρέχουσα και τη μελλοντική επάρκεια των συντάξεων και τις βασικές προκλήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και σχετικά με τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, αντίστοιχα·

(10) Η αρχή 15 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ορίζει ότι οι εργαζόμενοι και οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν δικαίωμα σε σύνταξη ανάλογη προς τις εισφορές τους, η οποία διασφαλίζει επαρκές εισόδημα, και ότι γυναίκες και άνδρες έχουν ίσες ευκαιρίες για να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα.

(11) Η σύσταση του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2019 ([1]) σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολουμένους περιλαμβάνει σύσταση προς τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι προϋποθέσεις και οι κανόνες για τα συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι διαφανείς, καθώς και ότι τα άτομα έχουν δωρεάν πρόσβαση σε επικαιροποιημένες, πλήρεις, φιλικές προς τον χρήστη και σαφώς κατανοητές πληροφορίες σχετικά με τα ατομικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να απλοποιήσουν, όπου είναι αναγκαίο, τις διοικητικές απαιτήσεις για τους εργαζομένους, τους αυτοαπασχολούμενους και τους εργοδότες ώστε να έχουν πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και να επωφελούνται από αυτή.

(12) Δεδομένου ότι το χαμηλό επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων και οι γνωστικές και συμπεριφορικές προκαταλήψεις μπορούν να αποτελέσουν εμπόδια για τον συνταξιοδοτικό προγραμματισμό, η λήψη μέτρων για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση και τη διαφάνεια των συντάξεων είναι αναγκαία. Το Ευρωβαρόμετρο του Ιουλίου 2023 αποκάλυψε τέτοιες προκαταλήψεις σε σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή κλήθηκαν να λάβουν ευρύ φάσμα μέτρων για την αύξηση των χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ, μεταξύ άλλων για να δοθεί η δυνατότητα στα άτομα να προετοιμαστούν και να επενδύσουν για το μέλλον. Ανταποκρινόμενη στην έκκληση αυτή, η Επιτροπή δημοσίευσε, στις 30 Σεπτεμβρίου 2025, στρατηγική για τον χρηματοοικονομικό γραμματισμό, στην οποία καθορίζονται πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση των ανθρώπων ώστε να λαμβάνουν πιο τεκμηριωμένες αποφάσεις όσον αφορά τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, συμπεριλαμβανομένου του συνταξιοδοτικού προγραμματισμού.

(13) Παράλληλα με τα μέτρα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, θα πρέπει να διατίθενται αποτελεσματικά εργαλεία πληροφόρησης που θα επιτρέπουν στα άτομα να συμμετέχουν στον οικονομικό σχεδιασμό για τη συνταξιοδότηση. Πολλοί Ευρωπαίοι δεν διαθέτουν δεδομένα και εργαλεία για την παρακολούθηση των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων, τα οποία κατανέμονται όλο και περισσότερο σε διάφορα συστήματα και χώρες, γεγονός που δυσχεραίνει τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με τις ανάγκες σταδιοδρομίας, συνταξιοδότησης και αποταμίευσης. Η ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αντίκτυπο των επιλογών σταδιοδρομίας, όπως οι διακοπές της σταδιοδρομίας και η μερική απασχόληση, στην ηλικία συνταξιοδότησης και στις αποταμιεύσεις θα δώσει τη δυνατότητα στους δικαιούχους, ιδίως στις γυναίκες, να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις. Το εθνικό σύστημα παρακολούθησης των συντάξεων (στο εξής: PTS), ένα ψηφιακό εργαλείο που παρέχει ενοποιημένη εικόνα των θεμελιωμένων δικαιωμάτων και, ιδανικά, των προβλεπόμενων συνταξιοδοτικών παροχών από όλες τις πηγές, μπορεί να ενισχύσει τη διαφάνεια και την επίγνωση, καθώς και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης στα συνταξιοδοτικά συστήματα, επιτρέποντας έτσι στα άτομα να αξιολογούν καλύτερα τη μελλοντική επάρκεια του συνταξιοδοτικού τους εισοδήματος και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις. Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη διαθέτουν ειδικές διαδικτυακές πλατφόρμες πληροφόρησης για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, αυτές συχνά περιορίζονται στις δημόσιες συντάξεις και δεν καλύπτουν πλήρως τις επικουρικές συντάξεις. Λίγα μόνο κράτη μέλη διαθέτουν επί του παρόντος ένα PTS που περιλαμβάνει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλους τους πυλώνες και τους παρόχους.

(14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέσουν στη διάθεση του πληθυσμού τους ένα ολοκληρωμένο PTS. Στόχος είναι να καλυφθεί το κενό πληροφόρησης για τις συντάξεις και να δοθεί η δυνατότητα στα άτομα να αξιολογούν και, εάν είναι αναγκαίο, να ενισχύουν την επάρκεια του τρέχοντος και του μελλοντικού συνταξιοδοτικού τους εισοδήματος. Οι τεχνικές συμβουλές της EIOPA περιλαμβάνουν ορθές πρακτικές για τον σχεδιασμό, τη διακυβέρνηση και την υλοποίηση εθνικών συστημάτων παρακολούθησης των συντάξεων. Για να είναι αποτελεσματικό ένα PTS, πρέπει να είναι σχεδιασμένο με επίκεντρο τον χρήστη και να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τις γνωστικές προκαταλήψεις του μέσου πολίτη. Αυτό συνεπάγεται ότι η παρουσίαση των πληροφοριών πρέπει να γίνεται με απλό και κατανοητό τρόπο, σε απλή γλώσσα, και με τη χρήση πολυεπίπεδης προσέγγισης, δίνοντας προτεραιότητα στις απαραίτητες πληροφορίες στην αρχική σελίδα. Για τους χρήστες που επιθυμούν να εμβαθύνουν περισσότερο, θα πρέπει επίσης να παρέχονται λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές παροχές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μεριμνούν ώστε το PTS τους συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής πράξης για την προσβασιμότητα [οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2])] και της οδηγίας για την προσβασιμότητα στον παγκόσμιο ιστό [οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινουβουλίου και του Συμβουλίου ([3])].

([1]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολουμένους (ΕΕ C 387 της 15.11.2019, σ. 1).

([2]) Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

([3]) Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 327 της 2.12.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj).

(15) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Παρακολούθησης (στο εξής: ETS) — μιας πανευρωπαϊκής πλατφόρμας που προορίζεται να χρησιμεύσει ως κεντρικός κόμβος που θα συνδέει τα διάφορα εθνικά PTS σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ETS θα πρέπει να επιτρέπει στους μετακινούμενους εργαζομένους να έχουν μια συνολική εικόνα των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο έχουν θεμελιωθεί. Προϋπόθεση για την αποτελεσματική διασυνοριακή παρακολούθηση των συντάξεων είναι η δημιουργία και ο σχεδιασμός του εθνικού PTS, ή η προσαρμογή του, ώστε να είναι τεχνικά διαλειτουργικό και εξουσιοδοτημένο να διαβιβάζει δεδομένα στην ETS.

(16) Οι δημογραφικές τάσεις, ο αντίκτυπος των τεχνολογικών εξελίξεων στην απασχόληση και οι νέες μορφές εργασίας θέτουν ολοένα περισσότερες προκλήσεις για την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η μέση δημόσια σύνταξη στην ΕΕ ως ποσοστό του μέσου ακαθάριστου μισθού αναμένεται να μειωθεί τις επόμενες δεκαετίες. Ωστόσο, υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές σε ολόκληρη την ΕΕ όσον αφορά τη διάρθρωση των συνταξιοδοτικών συστημάτων και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μεταξύ των διαφόρων ηλικιακών ομάδων, φύλων, τομέων, επιπέδων εισοδήματος ή ανάλογα με τη διάρκεια και την πορεία κάθε σταδιοδρομίας. Αυτό συνεπάγεται ανισότητες μεταξύ του πληθυσμού όσον αφορά την επάρκεια των συντάξεων.

(17) Λόγω της δημογραφικής πίεσης, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταρρυθμίσει τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα, γεγονός που σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να συνεπάγεται χαμηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης των δημόσιων συντάξεων. Παρά τις διάφορες μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τη βιωσιμότητα των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων, σε πολλά κράτη μέλη αυτά εξακολουθούν να υφίστανται πιέσεις. Στο μεταξύ, τα επαγγελματικά και ατομικά συνταξιοδοτικά συστήματα διαδραματίζουν αυξανόμενο ρόλο στη συμπλήρωση των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι συνταξιούχοι θα έχουν επαρκές συνταξιοδοτικό εισόδημα και, παράλληλα, ότι θα διατηρηθεί η βιωσιμότητα του συστήματος. Ωστόσο, οι επικουρικές συντάξεις εξακολουθούν να μην είναι επαρκώς ανεπτυγμένες σε πολλά κράτη μέλη και η κάλυψή τους ποικίλλει μεταξύ του πληθυσμού, λόγω συνδυασμού παραγόντων όπως οι διαφορές στην ικανότητα αποταμίευσης, οι ανεπαρκείς χρηματοοικονομικές γνώσεις και η έλλειψη διαφάνειας, καθώς και η έλλειψη εμπιστοσύνης στην ικανότητα του τομέα επικουρικών συντάξεων να επιτύχει καθαρή πραγματική αύξηση των αποταμιεύσεων. Η πρόσβαση σε επαγγελματικές συντάξεις εξαρτάται από το είδος της σύμβασης εργασίας, τον τομέα απασχόλησης, το μέγεθος του εργοδότη, καθώς και από την ισχύ των συστημάτων συλλογικών διαπραγματεύσεων και του κοινωνικού διαλόγου στο πλαίσιο αυτό. Θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε επικουρικές συντάξεις μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που θα καλύπτει διαφορετικές ομάδες του πληθυσμού.

(18) Δεδομένου ότι η ευθύνη για την οργάνωση των συνταξιοδοτικών συστημάτων ανήκει στα κράτη μέλη, η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην παροχή καθοδήγησης σχετικά με τη θέσπιση και, όπου κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο, την επανεξέταση των συστημάτων παρακολούθησης των συντάξεων, των πινάκων συντάξεων και των πλαισίων αυτόματης ένταξης. Στόχος της είναι να αυξήσει την επίγνωση των πολιτών σχετικά με το αναμενόμενο συνολικό συνταξιοδοτικό τους εισόδημα από όλους τους συνταξιοδοτικούς πυλώνες και να τους βοηθήσει να προετοιμαστούν καλύτερα για τη συνταξιοδότηση, καθώς και να βελτιώσει την ικανότητα των κρατών μελών να αξιολογούν και να επανεξετάζουν τη βιωσιμότητα και την επάρκεια των συνταξιοδοτικών τους συστημάτων, μεταξύ άλλων σε διαφορετικές δημοκρατικές ομάδες. Η σύσταση λαμβάνει υπόψη τις απόψεις και τις συμβουλές των ενδιαφερόμενων μερών που συγκεντρώθηκαν μέσω διαβουλεύσεων, καθώς και στοιχεία σχετικά με τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις των συστημάτων παρακολούθησης των συντάξεων, των συνταξιοδοτικών πινάκων και της αυτόματης ένταξης.

(19) Σε αρκετά κράτη μέλη, οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στη διακυβέρνηση και στον σχεδιασμό των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών ταμείων, στο πλαίσιο της αυτονομίας και των προνομίων τους στις συλλογικές διαπραγματεύσεις. Αυτό το μοντέλο κοινής ευθύνης, βασιζόμενο στον κοινωνικό διάλογο, έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματικό για τη διασφάλιση της παροχής ισχυρών επαγγελματικών συντάξεων. Έχει αποδειχθεί ότι προωθεί την οικειοποίηση από τους εργαζομένους και τους εργοδότες και ότι ενισχύει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, επάρκεια, αποδοτικότητα και διαφάνεια των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών ταμείων, καθώς και την ευθυγράμμισή τους με τα οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα τόσο των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών. Σε ορισμένα κράτη μέλη με λιγότερο ανεπτυγμένα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα, οι εργοδότες αντιστοιχούν τις εισφορές των εργαζομένων τους με τις ατομικές τους συντάξεις. Η εισφορά αυτή αντικατοπτρίζεται στη μισθολογική δέσμη των εργαζομένων και συμβάλλει στην ενίσχυση του συνταξιοδοτικού εισοδήματος.

(20) Η ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις ανάγκες μεταρρύθμισης των συντάξεων και τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων μπορεί να θεωρηθεί έγκυρη μόνον εάν είναι αντικειμενική και βασίζεται σε αξιόπιστα δεδομένα. Κατά τον σχεδιασμό μακροπρόθεσμων συνταξιοδοτικών μεταρρυθμίσεων, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να βασίζουν τις αποφάσεις πολιτικής σε ολοκληρωμένες και επαρκώς μελλοντοστρεφείς πληροφορίες, τόσο για τις δημόσιες όσο και για τις επικουρικές συντάξεις. Ωστόσο, ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία και τα μέλη τους, εκτός από εκτενή στοιχεία για τις δημόσιες συντάξεις, λίγα μόνο κράτη μέλη διαθέτουν δεδομένα και εργαλεία για τη συστηματική παρακολούθηση της συνολικής επάρκειας και βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων τους με πολλαπλούς πυλώνες.

(21) Οι πίνακες συντάξεων έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να παρακολουθούν τις αλλαγές στην κάλυψη, την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συντάξεων στα οικεία συστήματα πολλαπλών πυλώνων και να τους δώσουν τη δυνατότητα να στηρίζουν τις συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις τους σε ακριβή και αξιόπιστα δεδομένα. Μια τέτοια ολοκληρωμένη εικόνα θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να σχεδιάζουν ολοκληρωμένες συνταξιοδοτικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και επάρκεια, και θα διευκολύνει τη διεξαγωγή ενός αντικειμενικού δημόσιου διαλόγου σχετικά με τις μεταρρυθμιστικές ανάγκες και επιπτώσεις.

(22) Για την κατάρτιση των εν λόγω πινάκων, η ΕΙΟΡΑ προτείνει τη χρήση των ίδιων δεικτών που χρησιμοποιούνται στις τριετείς εκθέσεις για τη δημογραφική γήρανση και την επάρκεια των συντάξεων, αντίστοιχα, και στην ετήσια έκθεση παρακολούθησης της βιωσιμότητας του χρέους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να συμπληρωθούν με βασικές πληροφορίες σχετικά με τη συμβολή των επαγγελματικών και ατομικών συντάξεων τόσο στην επάρκεια όσο και στη βιωσιμότητα. Η κάλυψη και η ακρίβεια των δεδομένων για τις συντάξεις θα μπορούσαν να βελτιωθούν με την πάροδο του χρόνου, εάν οι διάφορες εθνικές αρχές που συμμετέχουν στην εποπτεία των συνταξιοδοτικών φορέων συλλέγουν συναφή δεδομένα και εξασφαλίζουν ότι τα δεδομένα αυτά τροφοδοτούν έναν κεντρικό κόμβο δεδομένων. Τα συναφή στοιχεία θα αφορούν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές και τις δεδουλευμένες απαιτήσεις τόσο των μελλοντικών όσο και των τωρινών συνταξιούχων. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να επωφεληθούν από την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σχετικά με την ιεράρχηση και τη συλλογή δεδομένων.

(23) Οι πληροφορίες σχετικά με παράγοντες όπως τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, οι εισφορές, οι αποδόσεις και τα τέλη, καθώς και σχετικά με το φύλο και την ηλικιακή διάρθρωση των δικαιούχων επικουρικών συντάξεων, θα αυξήσουν την ακρίβεια των προβλέψεων. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να βελτιώσουν τα δεδομένα τους για τις επικουρικές συντάξεις και την παρακολούθησή τους και να συνεργαστούν με την Επιτροπή και άλλα κράτη μέλη για τη δημιουργία ενός εργαλείου που θα παρέχει ολοκληρωμένη εικόνα της τρέχουσας και της μελλοντικής επάρκειας και βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Η χρήση των ίδιων ορισμών και ταξινομήσεων που χρησιμοποιούνται στην έκθεση για τη δημογραφική γήρανση και στην έκθεση για την επάρκεια των συντάξεων, αντίστοιχα, θα καταστήσει δυνατή τη συγκρισιμότητα των δεδομένων που διατίθενται στους πίνακες συντάξεων των κρατών μελών. Οι ομάδες εργασίας που καταρτίζουν τις εν λόγω εκθέσεις θα μπορούσαν να αναπτύξουν περαιτέρω ορισμούς, παραδοχές, μεθοδολογίες, οδηγίες και ταξινομίες, εάν χρειαστεί, διασφαλίζοντας ότι ο φόρτος υποβολής εκθέσεων είναι ελάχιστος. Σύμφωνα με το καθήκον που έχει ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη από την Ευρωομάδα σε διευρυμένη σύνθεση, η κατάρτιση εθνικών δεικτών για τις συντάξεις σε έναν συνταξιοδοτικό πίνακα της ΕΕ θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να συγκρίνουν τις εθνικές συνταξιοδοτικές επιδόσεις τους με εκείνες άλλων κρατών μελών και να αντλούν έμπνευση από ορθές πρακτικές που οδηγούν σε υψηλή επάρκεια των συντάξεων και σε δημοσιονομική βιωσιμότητα.

(24) Παρά την προβλεπόμενη μείωση της επάρκειας των συντάξεων σε περίπτωση που η πολιτική παραμείνει αμετάβλητη, η χαμηλή συμμετοχή σε εθελοντικά συστήματα επικουρικών συντάξεων και το σχετικά περιορισμένο ποσό που αποταμιεύουν τα νοικοκυριά σε μακροπρόθεσμες αποταμιεύσεις και σε επενδυτικά προϊόντα —συγκριτικά με τον χρηματοοικονομικό πλούτο τους που αποταμιεύεται ως τραπεζικές καταθέσεις— καταδεικνύουν ότι τα υφιστάμενα κίνητρα δεν είναι επαρκώς ελκυστικά για να οδηγήσουν πολλά άτομα σε δράση. Τα συστήματα αυτόματης ένταξης μπορούν να βοηθήσουν εν προκειμένω.

(25) Αυτόματη ένταξη σημαίνει ότι τα άτομα εντάσσονται αυτόματα σε επικουρικό συνταξιοδοτικό σύστημα, με δυνατότητα να αυτοεξαιρεθούν. Η προσέγγιση αυτή αποκλίνει από την προσέγγιση προαιρετικής συμμετοχής, η οποία απαιτεί ενεργό απόφαση συμμετοχής. Η αυτόματη ένταξη έχει αποδειχθεί επιτυχής στις χώρες όπου εφαρμόστηκε, όσον αφορά την αύξηση της συμμετοχής σε συνταξιοδοτικές αποταμιεύσεις. Χρησιμοποιείται συνήθως για επαγγελματικές συντάξεις, αλλά μπορεί επίσης να προβλεφθεί και για άλλες περιπτώσεις, όπως για τους αυτοαπασχολούμενους.

(26) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν το αναγκαίο νομικό πλαίσιο ώστε να καταστεί δυνατή η αυτόματη ένταξη. Για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος, τα κράτη μέλη θα πρέπει τουλάχιστον: i) να προσδιορίσουν τον πληθυσμό που είναι επιλέξιμος για αυτόματη ένταξη· ii) να καθορίσουν τα παράθυρα αυτοεξαίρεσης και επανένταξης· iii) να προσδιορίσουν τα επιλέξιμα συνταξιοδοτικά συστήματα· και iv) να σχεδιάσουν ένα προκαθορισμένο συνταξιοδοτικό πρόγραμμα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές έχουν την ικανότητα να εποπτεύουν τον τρόπο επένδυσης και διαχείρισης των αποταμιεύσεων αυτόματης ένταξης και ότι το κόστος παραμένει αναλογικό προς την προσφερόμενη απόδοση.

(27) Οι μηχανισμοί αυτόματης ένταξης θα πρέπει να θεσπιστούν κατά τρόπο που να διαφυλάσσει την ακεραιότητα και την εύρυθμη λειτουργία των εθνικών δημόσιων ή επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Δεν θα πρέπει να θέτουν σε μειονεκτική θέση τους συμμετέχοντες σε υφιστάμενα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα ούτε να αποδυναμώνουν την υποχρεωτική συμμετοχή των εργαζομένων σε επαγγελματικά συστήματα, όπου υπάρχει τέτοια υποχρεωτική συμμετοχή, ή να υπονομεύουν τους εθνικούς μηχανισμούς αλληλεγγύης. Οι εμπειρίες από διάφορες χώρες αποκαλύπτουν ορισμένα χαρακτηριστικά σχεδιασμού που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της αυτόματης ένταξης. Για να αυξηθεί η υιοθέτηση και να εξασφαλιστεί η επιτυχία της αυτόματης ένταξης, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διδαχθούν από αυτές τις βέλτιστες πρακτικές και να τις προσαρμόσουν, εφόσον απαιτείται, στις ειδικές ανά χώρα συνθήκες τους.

(28) Για να βελτιωθεί η επάρκεια των συντάξεων και να αντιμετωπιστεί το συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των διαφόρων πληθυσμιακών ομάδων, τομέων απασχόλησης και ειδών σύμβασης εργασίας, ο πληθυσμός που είναι επιλέξιμος για αυτόματη ένταξη θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν ευρύτερος.

(29) Η εμπειρία του παρελθόντος έχει δείξει ότι η αυτόματη ένταξη είναι πιο αποτελεσματική όσον αφορά την αύξηση της συμμετοχής σε επικουρικές συντάξεις εάν η εφαρμογή της παρέχει επαρκή χρόνο για τη διάδοση των πληροφοριών, την ευρεία διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές, και τον σχεδιασμό αποτελεσματικών εκστρατειών επικοινωνίας για την ενημέρωση του κοινού. Οι συνέργειες με τα συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων και τα προγράμματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης θα μπορούσαν να βελτιώσουν την κατανόηση των μελλοντικών μελών. Για να εξασφαλιστούν οι εμπειρίες μάθησης και να μειωθεί ο φόρτος προσαρμογής, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής της αυτόματης ένταξης σε στάδια, για παράδειγμα, στοχεύοντας σταδιακά συγκεκριμένους τύπους εργοδοτών και επιλέξιμων ατόμων ή δίνοντας τη δυνατότητα αύξησης των ποσοστών εισφορών με την πάροδο του χρόνου. Ένα σχετικά χαμηλό ποσοστό εισφορών στην αρχή, το οποίο αυξάνεται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου στο επίπεδο που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου επάρκειας των συντάξεων, θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη δημιουργία αποδοχής και στον περιορισμό των περιπτώσεων αυτοεξαίρεσης, ιδίως στα αρχικά στάδια εφαρμογής.

(30) Οι εργοδότες που επιθυμούν ή υποχρεούνται να ξεκινήσουν την αυτόματη ένταξη, ιδίως οι σχετικά μικρότεροι, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν διοικητικές και λειτουργικές προκλήσεις όσον αφορά την ένταξη των εργαζομένων σε υφιστάμενα επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα ή τη δημιουργία των δικών τους επαγγελματικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής διοικητικής υποστήριξης στους εργοδότες, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, κατά περίπτωση.

(31) Για τους εργαζομένους, η συμμετοχή σε επικουρικές συντάξεις μπορεί να συνεπάγεται μείωση του τρέχοντος διαθέσιμου εισοδήματός τους, με αντάλλαγμα υψηλότερο εισόδημα κατά τη συνταξιοδότηση. Αυτό μπορεί να είναι επαχθές, ιδίως για τους χαμηλόμισθους και τους νεότερους εργαζομένους, και ενδεχομένως να οδηγήσει σε υψηλότερα ποσοστά αυτοεξαίρεσης και χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής μεταξύ αυτών των ομάδων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο στοχευμένων φορολογικών κινήτρων ή επιδοτήσεων που καθιστούν οικονομικά προσιτή τη συμμετοχή και τη διατήρηση των ομάδων αυτών σε προγράμματα αυτόματης ένταξης. Για να είναι αποτελεσματικά τα κίνητρα αυτά, πρέπει να υποστηρίζονται από διαφανή προβολή και σαφείς, απλές διαδικασίες. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να εξετάσουν γενικότερα το ενδεχόμενο θέσπισης φορολογικών κινήτρων για την ενθάρρυνση της ευρείας υιοθέτησης των επικουρικών συντάξεων, ιδίως για τις προαναφερθείσες ομάδες. Ενθαρρύνονται επίσης θερμά να σχεδιάσουν τυχόν φορολογικά κίνητρα με ορθολογικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους και τον αντίκτυπό τους σε άλλα εργαλεία, όπως οι λογαριασμοί αποταμίευσης και επενδύσεων. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη αποφασίσουν να προσφέρουν φορολογικά και άλλα οφέλη για να ενθαρρύνουν την υιοθέτηση συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών προϊόντων, δημοσιεύουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο των φορολογικών δαπανών στα έσοδα σύμφωνα με τις υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που υπέχουν δυνάμει του άρθρου 14 της οδηγίας 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου ([4]), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου ([5]).

(32) Η διάρθρωση της αγοράς εργασίας ποικίλλει σημαντικά τόσο εντός όσο και μεταξύ των κρατών μελών. Οι συμβάσεις αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης συνυπάρχουν με τις άτυπες συμβάσεις και την αυτοαπασχόληση. Το εισόδημα των ατόμων που ανήκουν στις δύο τελευταίες κατηγορίες απασχόλησης μπορεί να ποικίλλει σε βάθος χρόνου και να υπόκειται σε συχνές διακοπές, γεγονός που σημαίνει ότι ενδέχεται να μην είναι σε θέση να καταβάλλουν τακτικές εισφορές σε συνταξιοδοτικό σύστημα. Για να διασφαλιστεί ότι όλα τα άτομα έχουν την ευκαιρία να συμπληρώσουν τις νόμιμες συντάξεις τους και ότι μπορούν να επωφεληθούν από μηχανισμούς αυτόματης ένταξης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο ειδικής μεταχείρισης ή εξατομικευμένων ρυθμίσεων για αυτές τις δύο κατηγορίες, για παράδειγμα παρέχοντας μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τη συχνότητα και το ποσό των εισφορών τους σε επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα.

(33) Δεδομένου ότι δεν θεωρείται σκόπιμο ή οικονομικά προσιτό από όλες τις πληθυσμιακές ομάδες να δεσμευτούν να καταβάλλουν ορισμένες εισφορές σε επικουρικές συντάξεις, θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τα παράθυρα αυτοεξαίρεσης και επανένταξης. Αυτό θα τους έδινε τη δυνατότητα εξόδου από τα συστήματα αυτόματης ένταξης και, αντίστοιχα, επανένταξης σε αυτά σε μεταγενέστερο στάδιο. Η δυνατότητα αυτή θα αυξήσει την αποδοχή και την εμπιστοσύνη στο σύστημα. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποφασίσουν τη συχνότητα των εν λόγω παραθύρων με τρόπο ώστε να εξισορροπείται ο στόχος της μεγιστοποίησης της συμμετοχής και της σταθερότητας του συστήματος με τον στόχο της παροχής επιλογών στα άτομα. Συνιστάται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν σαφή κριτήρια επιλεξιμότητας και καλά σχεδιασμένες δυνατότητες αυτοεξαίρεσης και επανένταξης.

([4]) Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([5]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

(34) Ορισμένα άτομα ενδέχεται να μην διαθέτουν τις πληροφορίες και τις οικονομικές δεξιότητες που απαιτούνται για να λάβουν αποφάσεις σχετικά με μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Επίσης, μπορεί να δυσκολεύονται να επιλέξουν μεταξύ διαφορετικών επιλογών επενδυτικού προφίλ, καθεμία από τις οποίες παρέχει διαφορετικό συνδυασμό αναμενόμενης απόδοσης και κινδύνου. Για να αποφευχθεί η επιβάρυνση των ατόμων με υπερβολικά πολλές και πολύπλοκες αποφάσεις κατά τη διαδικασία αυτόματης ένταξης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσφέρουν προεπιλεγμένες λύσεις με περιορισμένο αριθμό επιλογών για στοιχεία όπως τα ποσοστά εισφοράς, τα επιλέξιμα επενδυτικά προγράμματα ή προϊόντα, οι επενδυτικές στρατηγικές και οι ρυθμίσεις καταβολής, διασφαλίζοντας παράλληλα την επίτευξη των στόχων επαρκούς συνταξιοδοτικού εισοδήματος και επάρκειας των συντάξεων, καθώς η πείρα δείχνει ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι που εντάσσονται αυτόματα τείνουν να αποδέχονται και να διατηρούν τις προεπιλεγμένες προσφορές.

(35) Ειδικότερα, όταν πρέπει να επιλέξουν μεταξύ διαφορετικών επενδυτικών προφίλ, δεδομένης της σημασίας του συνταξιοδοτικού εισοδήματος για την κοινωνική προστασία, πολλά άτομα τείνουν να επιλέγουν συντηρητικά επενδυτικά προφίλ, συχνά με κάποια μορφή προστασίας του κεφαλαίου. Ωστόσο, ανάλογα με τον τρόπο σχεδιασμού της, η εν λόγω προστασία κεφαλαίου μπορεί να είναι δαπανηρή και να περιορίζει το ανοδικό δυναμικό της αξίας των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων κατά τη διάρκεια μεγάλων επενδυτικών περιόδων. Οι επενδυτικές στρατηγικές κύκλου ζωής, στις οποίες αλλάζει η κατανομή από επενδύσεις υψηλού κινδύνου σε πιο συντηρητικές επενδύσεις όσο οι δικαιούχοι προσεγγίζουν τη συνταξιοδότηση, παρέχουν ανοδικό δυναμικό, ενώ παράλληλα περιλαμβάνουν ενσωματωμένο μετριασμό του κινδύνου και μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των περισσότερων συμμετεχόντων. Συνιστάται στα κράτη μέλη να εξετάσουν τις εν λόγω επενδυτικές στρατηγικές ως υποψήφια επιλογή για τα προεπιλεγμένα προγράμματα. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες θα πρέπει επίσης να έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν άλλες επιλογές ή να αλλάξουν επενδυτικές στρατηγικές κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους.

(36) Για να βελτιωθεί η επάρκεια των συντάξεων, και δεδομένων των διαφορετικών χρονικών σημείων στη σταδιοδρομία ή στη ζωή κατά τα οποία ένας άνθρωπος μπορεί να ενταχθεί ή να επανενταχθεί σε επικουρικό συνταξιοδοτικό σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των ελάχιστων εισφορών με εθελοντικές πληρωμές.

(37) Το τοπίο των συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών προϊόντων και των λοιπών συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων ποικίλλει σημαντικά ανά την ΕΕ και εκτείνεται πέραν των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών συστημάτων υπό τη διαχείριση ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΙΕΣΠ), τα οποία ρυθμίζονται σε επίπεδο ΕΕ. Σε αρκετά κράτη μέλη τα συνταξιοδοτικά προγράμματα στον χώρο εργασίας λαμβάνουν επίσης τη μορφή ασφαλιστικών προϊόντων και ατομικών συνταξιοδοτικών προϊόντων, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη το πανευρωπαϊκό ατομικό συνταξιοδοτικό προϊόν (PEPP) έχει χρησιμοποιηθεί από ορισμένες διασυνοριακές εταιρείες για την παροχή συνταξιοδοτικού προγράμματος στους εργαζομένους τους. Όλα αυτά τα συστήματα περιλαμβάνουν επιμερισμό εισφορών μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οποιαδήποτε λύση επιλεγεί ως επιλέξιμη για αυτόματη ένταξη μπορεί να αποφέρει οφέλη για τους αποταμιευτές μακροπρόθεσμα. Για τον σκοπό αυτό, συνιστάται στα κράτη μέλη να επιλέγουν συνταξιοδοτικά προϊόντα επιλέξιμα για αυτόματη ένταξη με βάση τη δυνατότητά τους να επιτύχουν τους επιθυμητούς στόχους πολιτικής, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τους ενδιαφερόμενους παρόχους, κατά περίπτωση. Επιπλέον, κατά τη χορήγηση φορολογικών κινήτρων και/ή επιδοτήσεων σε εργοδότες και εργαζομένους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χορηγούν τα ίδια φορολογικά κίνητρα και επιδοτήσεις για κάθε συγκρίσιμο προϊόν. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να άρουν τους φορολογικούς και άλλους εθνικούς φραγμούς για να διευκολύνουν τις διασυνοριακές επενδύσεις και τη λειτουργία των συνταξιοδοτικών ταμείων, προωθώντας έτσι μεγαλύτερη ενοποίηση της συνταξιοδοτικής αγοράς της ΕΕ, ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα η διάσταση της ενιαίας αγοράς.

(38) Για να μεγιστοποιηθεί η κάλυψη, τα προεπιλεγμένα προγράμματα θα πρέπει να είναι ανοικτά σε όλους τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται σε οικονομικούς τομείς ή κατηγορίες που δεν καλύπτονται από επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα που έχουν θεσπιστεί στο πλαίσιο συμφωνιών των κοινωνικών εταίρων. Οι εργαζόμενοι μπορούν να αλλάξουν επαγγέλματα κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, να μετακινηθούν από έναν οικονομικό τομέα σε άλλον ή διασυνοριακά ή να εργαστούν με διαφορετικά είδη συμβάσεων που ενδέχεται να μην καλύπτονται από επικουρικό συνταξιοδοτικό πρόγραμμα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν αν τα άτομα αυτά θα πρέπει να συνεχίσουν να συνεισφέρουν στο συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στο οποίο ήταν ενταγμένα προηγουμένως ή αν θα πρέπει να ενταχθούν σε προκαθορισμένο συνταξιοδοτικό πρόγραμμα ή σε οποιοδήποτε άλλο επιλέξιμο συνταξιοδοτικό προϊόν της επιλογής τους. Στην τελευταία περίπτωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν αν οι εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να μεταφέρουν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα στο νέο σύστημα και, εάν ναι, υπό ποιες προϋποθέσεις.

(39) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν περιοδικά πόσο καλά λειτουργεί το πλαίσιο αυτόματης ένταξης και να θεσπίσουν κατάλληλο μηχανισμό εποπτείας για τα επιλέξιμα προϊόντα ή μέσα και τους παρόχους τους. Οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να έχουν την ικανότητα να παρακολουθούν την απόδοση των σχετικών μέσων συνταξιοδοτικής αποταμίευσης, καθώς και την εξουσία να παρεμβαίνουν όταν είναι αναγκαίο και σε πρώιμο στάδιο, ώστε να διασφαλίζουν ότι τα επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα είναι αποτελεσματικά όσον αφορά τη βελτίωση του συνταξιοδοτικού εισοδήματος και ότι τα δικαιώματα των συμμετεχόντων διαφυλάσσονται με την πάροδο του χρόνου. Η αποτελεσματική εποπτεία μπορεί να αυξήσει την εμπιστοσύνη στο σύστημα και να μειώσει τις αυτοεξαιρέσεις.

(40) Σε ορισμένες χώρες έχει καταστεί υποχρεωτική για τους εργοδότες η αυτόματη ένταξη των εργαζομένων τους. Ορισμένες χώρες που έχουν θεσπίσει το μέτρο αυτό έχουν συστήσει δημόσιο φορέα που είναι αρμόδιος για τη διαχείριση των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων και συμμετέχει στην επένδυσή τους. Τα μέτρα αυτά έχουν τη δυνατότητα να τονώσουν σημαντικά τη συμμετοχή. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογήσουν κατά πόσον πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των εν λόγω μέτρων.

(41) Η παρούσα σύσταση δεν θίγει τις αρμοδιότητες των κρατών μελών να οργανώνουν και να σχεδιάζουν τα εθνικά τους συνταξιοδοτικά συστήματα ούτε περιορίζει την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων που είναι υπεύθυνοι για τη θέσπιση και τη διαχείριση συνταξιοδοτικών συστημάτων. Ως εκ τούτου, η παρούσα σύσταση δεν θα πρέπει να επηρεάζει την εθνική κοινωνική και εργατική νομοθεσία σχετικά με την οργάνωση των συνταξιοδοτικών συστημάτων και των συστημάτων συλλογικών διαπραγματεύσεων.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1) Η παρούσα σύσταση αφορά την ενίσχυση των συνταξιοδοτικών συστημάτων με την ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης των συντάξεων των ατόμων, πινάκων συντάξεων, και την εφαρμογή της αυτόματης ένταξης σε επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα. Περιλαμβάνει μέτρα για να στηρίξει τα άτομα στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων κατά τον σχεδιασμό των συνταξιοδοτικών τους αποταμιεύσεων και για να στηρίξει τα κράτη μέλη στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συντάξεων. Καθορίζει επίσης μέτρα για την αύξηση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων μέσω της μεγαλύτερης συμμετοχής σε επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα.

2) Η παρούσα σύσταση δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να καθορίζουν τις θεμελιώδεις αρχές των οικείων συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συνταξιοδοτικών συστημάτων, και τις διάφορες μορφές εθνικών πρακτικών στον τομέα των εργασιακών σχέσεων και του κοινωνικού διαλόγου.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) Ως εκ του νόμου προβλεπόμενες συντάξεις νοούνται τα συνταξιοδοτικά συστήματα που βασίζονται στη νομοθεσία και τα οποία τελούν υπό τη διαχείριση της γενικής κυβέρνησης.

2) Ως επικουρικές συντάξεις νοούνται τα επαγγελματικά και ατομικά συνταξιοδοτικά συστήματα, τα οποία γενικά παρέχουν πρόσθετο συνταξιοδοτικό εισόδημα στις εκ του νόμου προβλεπόμενες συντάξεις.

3) Ως επαγγελματικές συντάξεις νοούνται τα συλλογικά συνταξιοδοτικά συστήματα που συνδέονται με σχέση εργασίας, συνήθως βάσει συμβατικών συμφωνιών μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, ή συνδέονται με επαγγελματική δραστηριότητα.

4) Ως ατομικά συνταξιοδοτικά προγράμματα νοούνται προγράμματα συνταξιοδοτικής αποταμίευσης που βασίζονται συνήθως σε σύμβαση μεταξύ μεμονωμένου αποταμιευτή και παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για τον ρητό στόχο της παροχής εισοδήματος κατά τη συνταξιοδότηση.

5) Ως σύστημα παρακολούθησης των συντάξεων (PTS) νοείται ψηφιακό εργαλείο, συνήθως μια ασφαλής διαδικτυακή πύλη ή εφαρμογή για φορητές συσκευές, που παρέχει στα άτομα επισκόπηση των ατομικών σωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους και προβλέψεις μελλοντικών παροχών, σε όλα τα συνταξιοδοτικά συστήματα των οποίων το άτομο είναι μέλος ή δικαιούχος.

6) Ο πίνακας συντάξεων παρέχει στα κράτη μέλη ολοκληρωμένη επισκόπηση των συνταξιοδοτικών συστημάτων τους, καλύπτοντας δείκτες σχετικά με τα τρέχοντα και τα μελλοντικά συνταξιοδοτικά δικαιώματα σε συνολικό επίπεδο του κράτους μέλους και για όλες τις πηγές συνταξιοδοτικού εισοδήματος, ιδίως τις εκ του νόμου προβλεπόμενες, τις επαγγελματικές και τις ατομικές συντάξεις, με σκοπό να τους δώσει τη δυνατότητα να εντοπίσουν κενά στην επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συντάξεων.

7) Ως αυτόματη ένταξη νοείται η αυτόματη εγγραφή των ατόμων σε επικουρικά συνταξιοδοτικά προγράμματα και η παροχή σε αυτά της επιλογής αυτοεξαίρεσης εντός καθορισμένων χρονικών πλαισίων.

8) Η επάρκεια των συντάξεων αναφέρεται στους στόχους της διασφάλισης ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα i) προστατεύουν τους ηλικιωμένους από τη φτώχεια· ii) διατηρούν τα επίπεδα εισοδήματος κατά τη συνταξιοδότηση, iii) επιτρέπουν στα άτομα να περνούν εύλογο μέρος της ζωής τους σε καθεστώς συνταξιοδότησης. Οι επικουρικές συντάξεις συμβάλλουν πρωτίστως στον δεύτερο στόχο, τη διατήρηση του εισοδήματος.

Άρθρο 3

Προσαρμογή στις εθνικές συνθήκες

Χωρίς να θίγονται οι υφιστάμενες πρακτικές στις εργασιακές σχέσεις και τον κοινωνικό διάλογο ή οι αρμοδιότητες των κρατών μελών να οργανώνουν και να σχεδιάζουν τα εθνικά συνταξιοδοτικά τους συστήματα, κατά την εφαρμογή των δράσεων που περιγράφονται στην παρούσα σύσταση, συνιστάται στα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή, κατά περίπτωση, των κοινωνικών εταίρων και των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, όπως οι συνταξιοδοτικοί φορείς και οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τους δικαιούχους, και να διαβουλεύονται μαζί τους, σύμφωνα με την καθιερωμένη εθνική πρακτική και τη δομή του εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να αντλούν διδάγματα από τις ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλα κράτη μέλη και να προσαρμόζουν τις πρακτικές αυτές, όπως απαιτείται στις εθνικές συνθήκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ I

Παρακολούθηση των συντάξεων

Άρθρο 4

Θέσπιση ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης των συντάξεων

1) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να θεσπίσουν σύστημα παρακολούθησης των συντάξεων (PTS). Το PTS θα πρέπει να είναι μια ενιαία εθνική υπηρεσία στην οποία θα έχουν δωρεάν πρόσβαση όλα τα άτομα και η οποία θα τους παρέχει επισκόπηση των ατομικών σωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους στα διάφορα συστήματα στα οποία εντάσσονται ή στα οποία έχουν ενταχθεί. Το PTS θα πρέπει να καλύπτει τις εκ του νόμου προβλεπόμενες συντάξεις, τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά προγράμματα και τα ατομικά συνταξιοδοτικά προϊόντα, κατά περίπτωση, μέσω σταδιακής επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της, εφόσον απαιτείται. Επιπλέον, για να ενδυναμωθούν τα άτομα όσον αφορά τον οικείο οικονομικό σχεδιασμό, η υπηρεσία θα πρέπει να παρέχει προβλέψεις για το δυνητικό μελλοντικό συνταξιοδοτικό εισόδημα από όλα τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα.

2) Η διεπαφή του PTS θα πρέπει να είναι φιλική προς τον χρήστη. Θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των διαφόρων ηλικιακών ομάδων, και να παρέχει σαφείς και κατανοητές πληροφορίες που προσαρμόζονται στις ανάγκες του μέσου χρήστη. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσουν πολυεπίπεδη διεπαφή, η οποία καταρχάς θα εμφανίζει τις πλέον ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και απλές προβλέψεις για τις μελλοντικές παροχές, ενώ θα παρέχει πιο λεπτομερείς πληροφορίες κατόπιν αιτήματος. Οι πιο λεπτομερείς πληροφορίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, διαφορετικά σενάρια προβλέψεων βάσει παραδοχών σταδιοδρομίας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διενεργούν τακτικές δοκιμές από τους χρήστες ώστε να βελτιώνεται η εμπειρία των χρηστών.

3) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ των διαφόρων πληθυσμιακών ομάδων. Όπου είναι αναγκαίο, θα πρέπει να παρέχουν συμπληρωματικές μη ψηφιακές πληροφορίες και υπηρεσίες με φυσική παρουσία, διασφαλίζοντας την πρόσβαση σε βασικές συνταξιοδοτικές πληροφορίες όσων δεν χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία που έχουν απαιτήσεις προσβασιμότητας. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί, για παράδειγμα, μέσω τηλεφωνικής υποστήριξης, ταχυδρομείου ή διά ζώσης συνάντησης.

Άρθρο 5

Διακυβέρνηση και χρηματοδότηση

1) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν σαφή δομή διακυβέρνησης για το PTS με βάση τις αρχές της μη κερδοσκοπικής λειτουργίας, της ανεξαρτησίας, της αξιοπιστίας και της διαφάνειας, πράγμα που θα μπορούσε να επιτευχθεί, για παράδειγμα, μέσω δημόσιας οντότητας ή σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

2) Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τον συνταξιοδοτικό κλάδο / τα ενδιαφερόμενα μέρη / τους παρόχους συντάξεων, κατά περίπτωση, θα πρέπει να εξασφαλίσουν βιώσιμη χρηματοδότηση για τη σύσταση και τη συνεχή λειτουργία του PTS.

Άρθρο 6

Ασφάλεια και διαλειτουργικότητα των δεδομένων

1) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν το μοντέλο ανταλλαγής δεδομένων που πρέπει να χρησιμοποιείται για τα εθνικά τους PTS. Θα πρέπει να θεσπίσουν ένα υποχρεωτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο ασφάλειας και ιδιωτικότητας για να κατοχυρώσουν μια ασφαλή, μοναδική και φιλική προς τον χρήστη μέθοδο ψηφιακής ταυτοποίησης για την επαλήθευση της ταυτότητας των χρηστών, και να εγγυηθούν υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών.

2) Κατά τον σχεδιασμό των εθνικών τους PTS, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η τεχνική υποδομή και το νομικό τους πλαίσιο, μεταξύ άλλων για την κοινή χρήση δεδομένων, είναι συμβατά με μια μελλοντική σύνδεση με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Παρακολούθησης (ETS), στηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη διασυνοριακή κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στην ΕΕ και τη διασυνοριακή ανταλλαγή ατομικών συνταξιοδοτικών δεδομένων/πληροφοριών. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις βέλτιστες πρακτικές και την πείρα των υφιστάμενων μελών της ETS.

ΤΜΗΜΑ II

Πίνακες συντάξεων

Άρθρο 7

Δημιουργία ολοκληρωμένων πινάκων συντάξεων

1) Συνιστάται στα κράτη μέλη να καταρτίσουν ολοκληρωμένους εθνικούς πίνακες συντάξεων για να παρακολουθούν συστηματικά, και διαχρονικά, τη συνολική επάρκεια και βιωσιμότητα των οικείων συνταξιοδοτικών συστημάτων με πολλαπλούς πυλώνες, καθώς και το συνταξιοδοτικό χάσμα. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν και να δημοσιοποιούν συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με τη συμβολή τόσο των δημόσιων όσο και των επικουρικών συντάξεων στην επάρκεια του συνταξιοδοτικού εισοδήματος και στη βιωσιμότητα του οικείου συνταξιοδοτικού συστήματος.

2) Συνιστάται στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν δεδομένα που έχουν ήδη υποβληθεί σε δημόσιους φορείς, όπως οι περιοδικές πληροφορίες που υποβάλλουν τα συνταξιοδοτικά ταμεία στις εποπτικές αρχές ή στις στατιστικές υπηρεσίες, να χρησιμοποιούν συνέργειες με τα συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων και να εφαρμόζουν την αναλογικότητα στην επιλογή των δεδομένων όταν αποσκοπούν στην κάλυψη κενών στα δεδομένα και στη βελτίωση της ακρίβειας.

3) Κατά τη συλλογή σχετικών πληροφοριών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τηρούνται τόσο η εμπιστευτικότητα των εποπτικών δεδομένων όσο και η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων στα επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα.

4) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν πρακτικές με άλλα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τον εντοπισμό των σχετικών διαστάσεων και τρόπων απόκτησης πληροφοριών χωρίς να δημιουργείται περιττός φόρτος υποβολής εκθέσεων.

Άρθρο 8

Δείκτες πίνακα

1) Συνιστάται στα κράτη μέλη να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των μελών των επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων, τις εισφορές τους και τις δεδουλευμένες απαιτήσεις κατανεμημένες σε συστήματα/προϊόντα καθορισμένων εισφορών και καθορισμένων παροχών, τα στοιχεία παθητικού και ενεργητικού που συνδέονται με τα συνταξιοδοτικά συστήματα, τις αποδόσεις των επενδύσεών τους, το κόστος και τις επιβαρύνσεις, τις εισφορές και τις παροχές για το σύνολο των εν λόγω προγραμμάτων, καθώς και ανά είδος σύνταξης.

2) Συνιστάται στα κράτη μέλη να εντοπίσουν σχετικά στατιστικά στοιχεία για τις συντάξεις που μπορούν να συμβάλουν στην παρακολούθηση των κινδύνων φτώχειας μεταξύ των δημογραφικών ομάδων, των αλλαγών στην κατανομή του εισοδήματος μεταξύ των ηλικιακών ομάδων και των κατηγοριών φύλου, των αλλαγών στις πραγματικές ηλικίες συνταξιοδότησης μεταξύ των εισοδηματικών κατηγοριών και του δημοσιονομικού κόστους των φορολογικών κινήτρων και επιδοτήσεων που σχετίζονται με τις συντάξεις.

3) Τα κράτη μέλη καλούνται να προβούν σε προβλέψεις των δεικτών μέτρησης της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων για εύλογο μελλοντικό χρονικό διάστημα, με στόχο την τεκμηρίωση της αξιολόγησης και της επανεξέτασης των υφιστάμενων πλαισίων και τυχόν προγραμματισμένων μέτρων πολιτικής,.

Άρθρο 9

Ανταλλαγή δεδομένων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1) Συνιστάται στα κράτη μέλη να διαβιβάζουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστικά στοιχεία για τις συντάξεις σε συγκεντρωτική μορφή. Ενθαρρύνονται να συνεργάζονται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη θέσπιση κοινών μεθοδολογιών, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα εν λόγω συγκεντρωτικά δεδομένα είναι συγκρίσιμα.

2) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά σε όλα τα κράτη μέλη να υποβάλουν προβλέψεις των εισφορών στις επαγγελματικές και ατομικές ιδιωτικές συντάξεις και των σχετικών δαπανών των εν λόγω συντάξεων που προορίζονται για την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής σχετικά με τη δημογραφική γήρανση, καθώς και στοιχεία σχετικά με τη συμβολή των επαγγελματικών και ατομικών συντάξεων στα συνταξιοδοτικά εισοδήματα που προορίζονται για την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας σχετικά με την επαρκή κοινωνική προστασία στην τρίτη ηλικία, χρησιμοποιώντας από κοινού συμφωνηθέντες ορισμούς, μεθοδολογίες και οικονομικές παραδοχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΕΝΤΑΞΗ

Άρθρο 10

Διευκόλυνση της αυτόματης ένταξης

1) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν και να προωθήσουν την εισαγωγή της αυτόματης ένταξης σε επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα, σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες, με παράλληλο σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων.

2) Η αυτόματη ένταξη θα πρέπει να θεσπιστεί κατά τρόπο που να διαφυλάσσει την ακεραιότητα των δημόσιων ή επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων που λειτουργούν εύρυθμα. Δεν θα πρέπει να θέτει σε μειονεκτική θέση τους συμμετέχοντες σε υφιστάμενα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα ούτε να αποδυναμώνει την υποχρεωτική συμμετοχή των εργαζομένων σε επαγγελματικά συστήματα, όταν υπάρχει τέτοια υποχρεωτική συμμετοχή, ούτε να υπονομεύει τους εθνικούς μηχανισμούς αλληλεγγύης.

3) Τα μέτρα διευκόλυνσης, όπως η δημιουργία νομικής βάσης στο εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να συνοδεύονται από μέτρα που καθορίζουν ποιος είναι επιλέξιμος για ένταξη, ποιος μπορεί να κινήσει τη διαδικασία ένταξης και ποιο είδος συνταξιοδοτικού κεφαλαίου ή συνταξιοδοτικού προϊόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί, όπως υφιστάμενα και — υπό ορισμένες προϋποθέσεις — νέα επαγγελματικά συστήματα, διαθέσιμα ατομικά συνταξιοδοτικά προϊόντα και πανευρωπαϊκά ατομικά συνταξιοδοτικά προϊόντα (PEPP).

4) Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να θεσπίσουν εχέγγυα που να διασφαλίζουν ότι τα επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα έχουν τη δυνατότητα να αποφέρουν οφέλη στους αποταμιευτές μακροπρόθεσμα και το επιτυγχάνουν στην πράξη. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να θέσουν υπό εποπτεία οντότητες ή παρόχους συνταξιοδοτικών προϊόντων και να εξοπλίσουν τους επόπτες με την ικανότητα και τις εξουσίες να παρακολουθούν τη σχέση κόστους αποτελεσματικότητας των συναφών επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων και να επεμβαίνουν όταν είναι αναγκαίο για να διασφαλίσουν ότι παρέχεται η βέλτιστη σχέση κόστους-οφέλους.

Άρθρο 11

Χρήση ορθών πρακτικών για την αυτόματη ένταξη

1) Συνιστάται στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν ορθές πρακτικές κατά τη φάση της εισαγωγής. Οι ορθές πρακτικές περιλαμβάνουν εκτενείς διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, αποτελεσματικές ενημερωτικές εκστρατείες και μέτρα συνεχούς διαφάνειας. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο σταδιακής εφαρμογής της αυτόματης ένταξης, για παράδειγμα στοχεύοντας σταδιακά συγκεκριμένους τύπους εργοδοτών και επιλέξιμων ατόμων, ή ξεκινώντας με χαμηλότερα ποσοστά εισφορών που θα αυξάνονται στη συνέχεια, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό σε ένα άτομο να συνεισφέρει σημαντικά στο συνταξιοδοτικό του εισόδημα χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η οικονομική προσιτότητα της ένταξής του.

2) Συνιστάται στα κράτη μέλη να προβλέψουν καλά σχεδιασμένες δυνατότητες αυτοεξαίρεσης και επανένταξης, η συχνότητα των οποίων θα καθοριστεί με σκοπό την εξισορρόπηση του στόχου της μεγιστοποίησης της συμμετοχής και της σταθερότητας του συστήματος με τον στόχο της παροχής επιλογών στα άτομα.

3) Για να αποφεύγεται η επιβάρυνση των ατόμων με πολυάριθμες και πολύπλοκες αποφάσεις κατά τη διαδικασία αυτόματης ένταξης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ως ορθή πρακτική περιορισμένο αριθμό επιλογών για στοιχεία όπως το ποσοστό εισφοράς, τα επιλέξιμα επενδυτικά προγράμματα ή προϊόντα, οι επενδυτικές στρατηγικές και οι ρυθμίσεις καταβολής. Τα μέλη και, κατά περίπτωση, οι εργοδότες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν το ποσό αυτό με πρόσθετες εισφορές πέραν του ελαχίστων. Στις επιλογές σχετικά με τις επενδυτικές στρατηγικές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές στάσεις απέναντι στον κίνδυνο, έτσι ώστε τα άτομα να μην επιλέγουν να αυτοεξαιρεθούν διότι θεωρούν ότι η προκαθορισμένη επιλογή είναι υπερβολικά ριψοκίνδυνη ή υπερβολικά συντηρητική, ενώ στα άτομα που είναι πρόθυμα να αποδεχθούν ορισμένους κινδύνους να προσφέρονται δυνατότητες να το πράξουν. Οι στρατηγικές κύκλου ζωής θα μπορούσαν να προωθηθούν ως ορθή πρακτική για την αντιμετώπιση της μεταβαλλόμενης έκθεσης σε κίνδυνο κατά τη διάρκεια της φάσης συσσώρευσης. Οι ρυθμίσεις καταβολής θα πρέπει ιδανικά να περιλαμβάνουν επιλογές για τους αποταμιευτές ώστε αυτοί να αποφασίζουν να λαμβάνουν είτε ετήσια πρόσοδο διά βίου είτε εφάπαξ καταβολή των συσσωρευθέντων κεφαλαίων ή συνδυασμό και των δύο, χωρίς να επηρεάζονται οι υφιστάμενες εθνικές διατάξεις.

4) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι παρέχονται στους συμμετέχοντες προκαθορισμένες επιλογές που θα ισχύουν εάν αυτοί δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να προβούν σε επιλογή. Οι προκαθορισμένες επιλογές θα πρέπει να είναι σαφείς και σχεδιασμένες έτσι ώστε να διασφαλίζουν μακροπρόθεσμη σταθερότητα και καταλληλότητα για τη μεγαλύτερη ομάδα συμμετεχόντων, διασφαλίζοντας παράλληλα επαρκές συνταξιοδοτικό εισόδημα στο μέλλον. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο προώθησης στρατηγικών κύκλου ζωής ως προκαθορισμένη επιλογή για την κατανομή των στοιχείων του ενεργητικού.

5) Τα κράτη μέλη καλούνται να διασφαλίσουν ότι η πρόσβαση στην αυτόματη ένταξη είναι ευρεία και συμπεριληπτική. Η αυτόματη ένταξη θα πρέπει να είναι κατάλληλη για διαφορετικά πρότυπα σταδιοδρομίας, να συνεπάγεται δίκαιη μεταχείριση των διακοπών της σταδιοδρομίας, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες, και να ωφελεί τα άτομα σε διαφορετικά στάδια της σταδιοδρομίας τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να θεσπίσουν ορθές πρακτικές, όπως επιδοτήσεις με κατ' αποκοπή ποσά για να στηρίξουν την οικονομική προσιτότητα για άτομα με χαμηλά εισοδήματα, φορολογικά κίνητρα για την παροχή κινήτρων με στόχο την ευρεία υιοθέτηση, συνταξιοδοτικά μόρια κατοχύρωσης του χρόνου παροχής φροντίδας – βοηθώντας με τον τρόπο αυτό να καλυφθεί το συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ φύλων – επιλογές για τη συμπλήρωση εισφορών, ευελιξία σχετικά με τα επίπεδα εισφορών ή τις διακοπές των ατόμων με άτυπες συμβάσεις εργασίας και των φροντιστών, και κατάλληλες συνθήκες για πρόωρη αποχώρηση σε περίπτωση ατομικών αναγκών.

Άρθρο 12

Ειδικές διατάξεις για την αυτόματη ένταξη στο πλαίσιο απασχόλησης

1) Συνιστάται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν κριτήρια σχετικά με την επιλεξιμότητα των εργαζομένων, τα οποία θα προωθούν την ευρεία κάλυψη και θα επιτρέπουν την έγκαιρη έναρξη, στηρίζοντας παράλληλα την οικονομική προσιτότητα.

2) Συνιστάται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν κίνητρα για τους εργοδότες και διοικητική στήριξη κατά τη φάση της εφαρμογής, ώστε να διευκολυνθεί η ένταξη των εργαζομένων.

3) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κανόνες σχετικά με τη δυνατότητα μεταφοράς των απαιτήσεων των αυτόματα ενταχθέντων εργαζομένων, ώστε οι εν λόγω εργαζόμενοι να μπορούν να συνεχίσουν να επωφελούνται από τη συμμετοχή τους όταν αλλάζουν απασχόληση ή διακόπτουν την εργασία τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφεύγουν μια κατάσταση κατά την οποία κάθε αλλαγή απασχόλησης οδηγεί σε ένταξη σε πρόσθετο σύστημα, δεδομένου ότι αυτό συνεπάγεται κατακερματισμό των συνταξιοδοτικών απαιτήσεων. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα εάν οι εργαζόμενοι μπορούν να συνεχίσουν να καταβάλλουν εισφορές σε προηγούμενα συστήματα ή έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν τις συσσωρευμένες απαιτήσεις σε νέο επαγγελματικό σύστημα.

4) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους αυτοαπασχολούμενους και στα άτομα με άτυπες συμβάσεις εργασίας τη δυνατότητα να επιλέγουν υφιστάμενα συστήματα ανοικτά σε εργαζόμενους με τυποποιημένες συμβάσεις ή να μεριμνούν για τη δυνατότητα δημιουργίας χωριστών συστημάτων που να είναι προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Οι δυνατότητες αυτές θα πρέπει να προβλέπονται ήδη κατά τη φάση σχεδιασμού της αυτόματης ένταξης και θα πρέπει να επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία για τους αυτοαπασχολούμενους και τα άτομα με άτυπες συμβάσεις εργασίας σε σύγκριση με τα άτομα με τυποποιημένες συμβάσεις εργασίας.

5) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν τον τρόπο διαχείρισης του οικείου συστήματος αυτόματης ένταξης, είτε μέσω δημόσιου φορέα που παρέχει κεντρική διοικητική ή οργανωτική στήριξη είτε μέσω πιο αποκεντρωμένου μοντέλου στο πλαίσιο του οποίου οι κοινωνικοί εταίροι, οι επαγγελματικές οργανώσεις ή οι ιδιωτικοί πάροχοι προσαρμόζουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα στις ανάγκες των συμμετεχόντων.

6) Τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να εξετάσουν κατά πόσον η υποχρέωση των εργοδοτών για την ένταξη των εργαζομένων τους θα ήταν κατάλληλη για το εθνικό τους πλαίσιο.

Άρθρο 13

Φορολογικά και άλλα κίνητρα

1) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να καθιερώσουν φορολογικά και άλλα κίνητρα για την προώθηση της υιοθέτησης συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών προϊόντων, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους. Τα εν λόγω φορολογικά κίνητρα θα πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να μη θέτουν σε μειονεκτική θέση τα άτομα στα υφιστάμενα επαγγελματικά ή ατομικά συνταξιοδοτικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων που χρηματοδοτούνται από τους κοινωνικούς εταίρους.

2) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα άτομα εξακολουθούν να επωφελούνται από φορολογικά κίνητρα που προσφέρονται για την προώθηση της υιοθέτησης συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών προϊόντων και μετά την αλλαγή θέσης εργασίας ή διαμονής σε διασυνοριακό επίπεδο.

3) Τα εν λόγω φορολογικά κίνητρα θα μπορούσαν:

α) να επιτρέπουν στα άτομα να αφαιρούν από το φορολογητέο εισόδημά τους τις εισφορές που καταβάλλουν σε επιλέξιμο συνταξιοδοτικό προϊόν έως ένα μέγιστο ετήσιο εκπεστέο ανώτατο όριο·

β) να επιτρέπουν στους εργοδότες να αφαιρούν από το φορολογητέο εισόδημά τους τις εισφορές που καταβάλλουν για τους εργαζομένους τους σε επιλέξιμα συνταξιοδοτικά προϊόντα έως ένα μέγιστο ετήσιο εκπεστέο ανώτατο όριο.

4) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν την ίδια φορολογική μεταχείριση για οποιοδήποτε από τα συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά προϊόντα που θεωρούν επιλέξιμα για αυτόματη ένταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν εμπειρίες και βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τις δράσεις που αναφέρονται στην παρούσα σύσταση. Θα μπορούσαν να διεξαχθούν συζητήσεις, για παράδειγμα, σχετικά με: κοινές προκλήσεις· εμπειρίες από την εισαγωγή της αυτόματης ένταξης· τον τρόπο διασφάλισης συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τη μελλοντική συνδεσιμότητα των εθνικών συστημάτων παρακολούθησης των συντάξεων με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Παρακολούθησης· και σχετικά με το ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος εργασίας για την υποβολή ολοκληρωμένων δεδομένων που θα καλύπτουν όλους τους συνταξιοδοτικούς πυλώνες για μια συγκρίσιμη επισκόπηση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων σε επίπεδο ΕΕ.

2) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αξιολογούν τακτικά την αποτελεσματικότητα των μέτρων που προβλέπονται στην παρούσα σύσταση όσον αφορά την αύξηση της συμμετοχής σε επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα και τη διαφάνεια των συντάξεων.

3) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης μέσω των διαδικασιών παρακολούθησης που σχετίζονται με την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, το πλαίσιο της Ευρωομάδας για την παρακολούθηση των εθνικών μεταρρυθμίσεων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρακολουθεί επίσης την εφαρμογή στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης της στρατηγικής για την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, η οποία θα δημοσιευθεί το 2027.

Άρθρο 15

Αποδέκτες

Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 20 Νοεμβρίου 2025.

Για την Επιτροπή
Maria Luís ALBUQUERQUE
Μέλος της Επιτροπής